

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्र.१९६७, मुंबई ४०० ००१.

दूरध्वनी क्र.०२२-६८५९४९९/४४९/४९३

ई-मेल-desk17@dtmaharashtra.gov.in

वेबसाईट: <http://www.dtmaharashtra.gov.in>

क्रमांक : १७/तंशिसं/परदेशी शिष्यवृत्ती/२०२१/६६

दिनांक : २० सप्टेंबर, २०२१

“जाहिरात”

उच्च व तंत्र शिक्षण विभागांतर्गत खुल्या प्रवर्गातील "गुणवंत मुलामुलींना परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती" या योजनेअंतर्गत सन २०२१-२२ करिता विद्यार्थ्यांकडून अर्ज मागविण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागांतर्गत महाराष्ट्र राज्यातील खुल्या प्रवर्गातील ज्या गुणवंत विद्यार्थ्यांनी पदव्युत्तर पदविका, पदव्युत्तर पदवी व पीएचडी अभ्यासक्रमासाठी, THE (Times Higher Education) / किंवा QS (Quacquarelli Symonds) Ranking २०० च्या आंत असलेल्या परदेशातील शैक्षणिक संस्थेमध्ये प्रवेश घेतला असेल, अशा विद्यार्थ्यांकरिता शासन निर्णय उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.२१८/तांशि-४, दि.०४.१०.२०१८ नुसार सदर शिष्यवृत्ती योजना राबविण्यांत येते. तथापि, कोविड-१९ च्या संसर्गजन्य रोगामुळे वर्ष २०२०-२१ या वित्तीय वर्षात होणाऱ्या अर्थव्यवस्थेवरील परिणामाबाबत वित्त विभाग शासन निर्णय दिनांक ४-५-२०२० अन्वये करण्यांत आलेल्या उपाययोजनांमुळे ही योजना शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये राबविण्यांत आली नव्हती. तरी, सदर योजना शासन निर्णय उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.११६/तांशि-४, दि.६-९-२०२१ अन्वये काही सुधारणांसह शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये राबविण्यास शासनाने मान्यता दिलेली आहे.

सदर योजनेंतर्गत पात्र उमेदवारांकडून शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ साठी Online पध्दतीने अर्ज मागविण्यांत येत आहेत.

या शिष्यवृत्तीसाठी खालीलप्रमाणे शाखा / अभ्यासक्रम निहाय जागा उपलब्ध असतील :-

अ.क्र.	शाखा / अभ्यासक्रम	पदव्युत्तर पदविका व पदव्युत्तर पदवी	डॉक्टरेट	एकूण
१.	कला	०१	०१	०२
२.	वाणिज्य	०१	०१	०२
३.	विज्ञान	०१	०१	०२
४.	व्यवस्थापन	०१	०१	०२
५.	विधी अभ्यासक्रम	०१	०१	०२
६.	अभियांत्रिकी/वास्तुकला शास्त्र	०४	०४	०८
७.	औषधनिर्माणशास्त्र	०१	०१	०२
	एकूण	१०	१०	२०

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये परदेशातील विद्यापीठात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना देखील वर्ष २०२१-२२ करिता अर्ज करण्याची संधी देण्यांत येत आहे. मात्र अशा विद्यार्थ्यांपैकी ज्यांची निवड होईल त्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ (प्रथम वर्ष) वगळता पुढील अभ्यासक्रमाच्या मान्य कालावधीसाठी शिष्यवृत्ती देय राहिल.

सदर शिष्यवृत्तीसाठी पात्रतेचे निकष खालीलप्रमाणे आहेत :

- उमेदवार व उमेदवाराचे आई / वडील अथवा पालक भारताचे नागरिक तसेच महाराष्ट्र राज्याचे अधिवासी असावेत.
- शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये प्रवेश घेतलेल्या उमेदवारांच्या परदेशातील शैक्षणिक संस्थेचे व शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये प्रवेश घेण्यास इच्छुक असलेल्या उमेदवारांच्या परदेशातील शैक्षणिक संस्थेचे, अद्ययावत (सन २०२१ मधील) THE (Times Higher Education) / किंवा QS (Quacquarelli Symonds) Ranking २०० च्या आंत असणे बंधनकारक आहे.
- उमेदवाराच्या पालकांचे/कुटुंबांचे व उमेदवार नोकरी करीत असल्यास त्याचे स्वतःचे उत्पन्न धरून सर्व मार्गांनी मिळणारे मागील आर्थिक वर्षातील (२०२०-२१ मधील) एकत्रित कौटुंबिक वार्षिक उत्पन्न रु. ८ लाखापेक्षा जास्त नसावे.
- या योजनेच्या सविस्तर अटी व शर्ती, पात्रता, वयोमर्यादा, शैक्षणिक अर्हता, मिळणारे लाभ, शिष्यवृत्तीच्या लाभासाठी निवड कार्यपध्दती इत्यादी माहिती करिता तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या www.foreignscholarship2021.dtemaharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यांत आलेला शासन निर्णय उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.२१८/तांशि-४, दिनांक ०४ ऑक्टोबर, २०१८ व शासन निर्णय उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.११६/तांशि-४, दिनांक ६ सप्टेंबर, २०२१ चा शासन निर्णय तसेच उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.२१८/तांशि-४, दिनांक ३० ऑक्टोबर, २०१८ व दिनांक ११ फेब्रुवारी, २०१९ ची शासन शुध्दीपत्रके पहावीत व त्याअनुषंगाने अर्जाची छाननी करण्यांत येईल.

इच्छुक उमेदवारांनी www.foreignscholarship2021.dtemaharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर online पद्धतीने अर्ज भरावा व online भरलेल्या अर्जाची प्रत, मूळ प्रमाणपत्रे / कागदपत्रे त्यांच्या साक्षांकित प्रतींसह पडताळणीसाठी संबंधित विभागीय कार्यालयात खालील वेळापत्रकानुसार सादर करावीत.

क्र.	कार्यक्रम	कालावधी
१	संकेतस्थळावर online पद्धतीने अर्ज भरणे व आवश्यक प्रमाणपत्रे व कागदपत्रे अर्जासोबत अपलोड करणे	दि. २१ सप्टेंबर २०२१ पासून दि. १८ ऑक्टोबर २०२१ (सायंकाळी ५.०० वाजे पर्यंत)
२	<ul style="list-style-type: none"> • ज्या उमेदवारांनी कला, वाणिज्य, विज्ञान व विधी शाखेतर्गत येणाऱ्या अभ्यासक्रमासाठी अर्ज केला आहे त्यांनी उमेदवार वास्तव्यास असलेल्या जिल्ह्याशी संबंधित सहसंचालक, विभागीय कार्यालय, उच्च शिक्षण येथे व • ज्या उमेदवारांनी व्यवस्थापन, अभियांत्रिकी / वास्तुकलाशास्त्र व औषधनिर्माणशास्त्र शाखेतर्गत येणाऱ्या अभ्यासक्रमासाठी अर्ज केला आहे त्यांनी त्यांनी उमेदवार वास्तव्यास असलेल्या जिल्ह्याशी संबंधित सहसंचालक, विभागीय कार्यालय, तंत्र शिक्षण येथे <p>वर नमूद केल्याप्रमाणे online भरलेल्या अर्जाची प्रत, मूळ प्रमाणपत्रे / कागदपत्रे त्यांच्या साक्षांकित प्रतींसह पडताळणीसाठी सादर करावीत.</p>	दि. २३ सप्टेंबर २०२१ पासून दि. २० ऑक्टोबर २०२१ (सायंकाळी ५.०० वाजे पर्यंत)

सूचना पत्रक

- महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या क्रमांक संकीर्ण-२०१८/प्रक्र.२१८/तांशि-४, दिनांक ०४ ऑक्टोबर, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागांतर्गत खुल्या प्रवर्गातील "गुणवंत मुलामुलींना परदेशात उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती" योजना जाहीर करण्यात आलेली आहे. सदर योजना शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ पासून राबविण्यांत आली असून, या योजनेतर्गत महाराष्ट्र राज्यातील खुल्या प्रवर्गातील जे गुणवंत विद्यार्थी पदव्युत्तर पदवी, पदव्युत्तर पदविका व पीएच.डी अभ्यासक्रमासाठी THE (Times Higher Education) किंवा QS (Quacquarelli Symonds) Ranking २०० च्या आंतील असलेल्या परदेशातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेश घेतील अशा २० विद्यार्थ्यांना प्रतीवर्षी परदेशात उच्च शिक्षण घेण्यासाठी शिष्यवृत्ती मंजूर करण्यात येते. तथापि, कोविड-१९ च्या संसर्गजन्य रोगामुळे वर्ष २०२०-२१ या वित्तीय वर्षात होणाऱ्या अर्थव्यवस्थेवरील परिणामाबाबत वित्त विभाग शासन निर्णय दिनांक ४-५-२०२० अन्वये करण्यांत आलेल्या उपाययोजनांमुळे ही योजना शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये राबविण्यांत आली नव्हती. तरी, सदर योजना शासन निर्णय उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र. संकीर्ण-२०२०/प्रक्र.११६/तांशि-४, दिनांक ६ सप्टेंबर, २०२१ अन्वये काही सुधारणांसह शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये राबविण्यास शासनाने मान्यता दिलेली आहे.
- सदर योजनेच्या अनुषंगाने सदर शिष्यवृत्तीसाठी शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ करीता Online पध्दतीने अर्ज मागविण्याची प्रक्रीया संचालनालयाच्या dtemaharashtra.gov.in या संकेतस्थळावरून सुरु करण्यांत आलेली आहे. तसेच शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये परदेशातील विद्यापीठात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना देखील वर्ष २०२१-२२ करीता अर्ज करण्याची संधी देण्यांत येत आहे, मात्र अशा विद्यार्थ्यांपैकी ज्यांची निवड होईल त्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ (प्रथम वर्ष) वगळता पुढील अभ्यासक्रमाच्या मान्य कालावधीसाठी शिष्यवृत्ती देय राहिल. तसेच सदरच्या शासन निर्णयान्वये या योजनेच्या लाभासाठी उमेदवाराच्या व त्याच्या पालकांची वार्षिक उत्पन्न मर्यादा शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ पासून रु. ८.०० लाख इतकी करण्यांत आलेली आहे.
- सदर शिष्यवृत्तीयोजनेतर्गत विद्यार्थ्यांकडून अर्ज मागविण्याकरीता उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या वतीने महाराष्ट्रातील सर्व जिल्ह्यातील "अ" दर्जाच्या एका इंग्रजी व एका मराठी वर्तमानपत्रातील सर्व आवृत्त्यांमध्ये जाहिरातही प्रसिध्द करण्यात आलेली आहे.
- इच्छुक उमेदवारांनी www.foreignscholarship2021.dtemaharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर online पध्दतीने अर्ज भरावयाचा असून सदर अर्ज भरण्यासाठीची अंतिम मुदत दिनांक १८ ऑक्टोबर, २०२१ (सायंकाळी ५ वाजेपर्यंत) आहे.
- विद्यार्थी अथवा विद्यार्थ्यांने प्राधिकृत केलेली व्यक्ती, विद्यार्थ्यांने online भरलेल्या अर्जाची प्रत, मूळ प्रमाणपत्रे / कागदपत्रे त्यांच्या साक्षांकित प्रतींसह पडताळणीसाठी आपल्या विभागीय कार्यालयात दिनांक २३ सप्टेंबर, २०२१ ते २० ऑक्टोबर, २०२१ (सायंकाळी ५ वाजेपर्यंत) घेऊन येणार आहेत.
- याकरीता आपल्या विभागीय कार्यालयाच्या स्तरावर सदर शिष्यवृत्ती अर्जाची तपासणी व स्वीकृती करणे तसेच विद्यार्थी व त्यांच्या पालकांना सदर योजनेची माहिती उपलब्ध करून देण्यासाठी एका समन्वयकाची नेमणूक करावी व सदरच्या समन्वयकाची माहिती खालील तक्त्यात भरून ती ई-मेल द्वारे desk19@dtemaharashtra.gov.in या ई-मेलवर संचालनालयास दिनांक २२ सप्टेंबर, २०२१ पर्यंत सादर करावी.

अ.क्र.	समन्वयकाचे नांव	समन्वयकाचा भ्रमणध्वनी	समन्वयकाचा ई-मेल आयडी

• अर्ज निश्चित करण्याची कार्यपध्दती :

- १) सदर शिष्यवृत्तीसाठी online पध्दतीने अर्ज मागविण्यात आले आहेत. online अर्जाशिवाय इतर कोणत्याही पध्दतीने केलेला अर्ज विचारात घेण्यात येऊ नये.
- २) उमेदवाराने संकेतस्थळावर online पध्दतीने अचूक माहितीसह भरलेला अर्ज संगणकीय प्रणाली मध्ये निश्चित करणे आवश्यक आहे.
- ३) तदनंतर वरीलप्रमाणे संकेतस्थळावर online पध्दतीने अचूक माहितीसह भरलेल्या व संगणकीय प्रणाली मध्ये निश्चित केलेल्या अर्जाची प्रत (Print) व त्यासोबत जोडण्यात आलेल्या आवश्यक प्रमाणपत्र व कागदपत्र यांच्या साक्षांकित प्रतीसह, मूळ प्रमाणपत्र व कागदपत्र यांचे पडताळणी करिता आपल्या कार्यालयात घेऊन येतील.
- ४) अर्ज पडताळणीसाठी विद्यार्थी स्वतः येवू शकणार नसेल अश्या परिस्थितीत तो त्याच्या पालकास किंवा कुटुंबातील इतर व्यक्तीस Authority Letter देवून प्राधिकृत करू शकेल.
- ५) आपल्या कार्यालयाकडून अर्जात नमूद केलेल्या माहितीची मूळ प्रमाणपत्रावरून तपासणी करावी व अर्जासोबत सर्व प्रमाणपत्रांच्या व कागदपत्रांच्या प्रती जोडल्या असल्याची खात्री करून प्रत्येक प्रमाणपत्रांच्या प्रतीवर Verified From Original असे प्रमाणित करावे व त्यानंतरच सदर अर्जाची संगणकीय प्रणालीत निश्चिती करावी.
- ६) वरीलप्रमाणे अर्जाची तपासणी व संगणकीय प्रणालीत अर्जाची निश्चिती केल्यावर संगणकीय प्रणालीद्वारे तयार केलेली अर्जाची पोचपावती विभागीय कार्यालयातील संबंधित अधिकारी स्वाक्षरी करून एक प्रत अर्जदारास देईल.
- ७) विभागीय कार्यालय उमेदवाराचा अर्ज, अर्जासोबतची सर्व Verified From Original असे प्रमाणित केलेल्या प्रमाणपत्र व कागदपत्रांच्या प्रती, संगणकीय प्रणालीद्वारे तयार केलेली अर्जाची पोचपावतीची संबंधित अधिकाऱ्याची स्वाक्षरी असलेल्या दुसऱ्या प्रतीसह एकत्रितपणे यादी करून कार्यासन क्रमांक १७, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई येथे दिनांक २२ ऑक्टोबर, २०२१ पर्यंत हस्तदेय जमा करतील.
- ८) विहित मुदतीनंतर प्राप्त झालेले अर्ज कोणत्याही परिस्थितीत विचारात घेऊ नयेत.
- ९) अपूर्ण भरलेला अर्ज विचारात घेऊ नये.
- १०) अर्जासोबत आवश्यक असलेली कागदपत्रे न जोडल्यास अर्ज विचारात घेऊ नये.
- ११) विभागीय कार्यालयाने प्रमाणपत्रांची पडताळणी केलेलाच अर्ज फक्त विचारात घेण्यात येईल.
- १२) कला, वाणिज्य, विज्ञान व विधी शाखेंतर्गत येणाऱ्या अभ्यासक्रमासाठी शिष्यवृत्ती अर्ज केलेल्या विद्यार्थ्यांनी ते वास्तव्यास असलेल्या जिल्ह्याशी संबंधित सहसंचालक, विभागीय कार्यालय, उच्च शिक्षण येथे अर्जाची पडताळणी करणे आवश्यक आहे. तसेच व्यवस्थापन, अभियांत्रिकी / वास्तुकलाशास्त्र व औषधनिर्माणशास्त्र शाखेंतर्गत येणाऱ्या अभ्यासक्रमासाठी शिष्यवृत्ती अर्ज केलेल्या विद्यार्थ्यांनी ते वास्तव्यास असलेल्या जिल्ह्याशी संबंधित सहसंचालक, विभागीय कार्यालय, तंत्र शिक्षण येथे अर्जाची पडताळणी करणे आवश्यक आहे.
- १३) THE / QS World University Ranking २०० च्या आतील विद्यापीठाशिवाय इतर परदेशी शैक्षणिक संस्थेत प्रवेश घेतलेले अर्ज विचारात घेतले जाणार नाहीत.

विभागीय कार्यालये, उच्च शिक्षण व विभागीय कार्यालये, तंत्र शिक्षण यांची यादी वरील संकेतस्थळावरील माहिती पुस्तिकेमध्ये उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे.

Online अर्जाशिवाय इतर कोणत्याही पध्दतीने केलेला अर्ज विचारात घेण्यांत येणार नाही. इच्छुक उमेदवारांनी निर्धारित कालावधीत वरील प्रमाणे कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.

(डॉ. अभय वाघ)
संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई